

EŞTANILAR ARKASINA GİZLENMİŞ YÜKSEK İŞLEVLİ OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU: BİR OLGU SUNUMU

Medine İrem Tuğ¹, Damla Eyüboğlu¹

¹Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Giriş: Yüksek işlevli otizm spektrum bozukluğu(OSB), dil gelişimi ve bilişsel yetilerin yaşına uygun veya üzerinde olduğu ancak sosyal iletişim becerilerinde, karşılıklı etkileşimde ve davranışsal esneklikte sınırlılıkların olduğu bir tablodur. Bireylerde iyi gelişmiş dil ve bilişsel beceriler sosyal güçlükleri maskeleyip tanının gecikmesine ve yanlış tanıları neden olabilir. Bu olgu sunumunda, yüksek işlevli OSB vakasında ayırıcı tanının önemi vurgulanmakta, özellikle sosyal güçlükleri maskeleyebilen bilişsel ve dil becerilerinin yanlış veya gecikmiş tanıları yol açabileceğine ve kliniğinin pek çok psikiyatrik bozuklukla benzerlik gösterebileceğine dikkat çekilmektedir.

Yöntemler / Olgu Sunumu: 16 yaşında, il merkezinde ailesiyle yaşayan, fen lisesinde okuyan erkek hastanın kendisinde DEHB olduğunu düşünmesi ve buna yönelik ilaç başlanmasını istemesi nedeniyle ilk kez çocuk psikiyatriye başvurduğu öğrenildi. Yapılan değerlendirmede anksiyöz duygudurumunun, yoğun gelecek kaygısının ve işlev bozucu endişelerinin olduğu gözlemlendi. Aynı zamanda akran ilişkilerinin olmadığı, yalnız vakit geçirdiği öğrenildi, yaygın anksiyete bozukluğu ön tanısıyla sertralin başlandı.Takiplerinde depresif semptomların eklenmesiyle depresyon eştanısı düşünüldü, sertralini uygun doz ve sürede kullanmasına rağmen fayda görmemesi nedeniyle fluoksetin tedavisine geçildi.Takiplerinde yeme bozukluğu belirtileri eklendi.Aile ve hastayla yapılan görüşmeler ve öğretmeninden alınan bilgiler doğrultusunda günlük rutinlerine katı bağlılığının

olduğu, esnekliğe tolerans göstermediği, kurallarını ihlal ettiğinde yoğun suçluluk duyduğu öğrenildi ve obsesif kompulsif kişilik özellikleri/yüksek işlevli OSB ayırıcı tanıları düşünüldü.Hasta ve ebeveyninden olgu sunumu için onam alındı.

Sonuçlar: Ayrıntılı gelişimsel öykü, ebeveyn ve hastayla yapılan görüşmeler ve öğretmen formu bir arada değerlendirildiğinde erken çocukluktan beri değişime tahammülsüzlük, rutinlere katı bağlılık, sosyal etkileşimlerde güçlük, empati yeteneğinde eksiklik, tekrarlayıcı davranış örüntüleri olduğu öğrenildi ve yüksek işlevli OSB tanısı konuldu.

Tartışma ve Sonuç: Literatürde yüksek işlevli OSB'de özellikle bilişsel kapasitenin sosyal iletişim güçlüklerini kısmen maskeleymesi nedeniyle tanısının gecikebildiği ve sıklıkla eştanılarla örtüşen semptomlarının olduğu bildirilmektedir.Çalışmalar erken tanı ve müdahalenin sosyal beceri gelişimi ve yaşam kalitesi üzerinde belirgin olumlu etkiler yarattığını göstermektedir.Bu olgu literatürde tanımlanan tanısız zorlukları yansıtır nitelikte olup, multidisipliner yaklaşımın erken tanı, uygun psiko eğitim ve hedefe yönelik müdahaleler açısından kritik bir öneme sahip olduğunu vurgular niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Ayırıcı tanı, yüksek işlevli OSB, nörogelişimsel bozukluklar